

Αθήνα 20/06/2022
Αρ. Πρωτοκόλλου 310484/34266/2022

Αριθμ. Φακ. Υπόθεσης: 310484
Πληροφορίες: Γιάννης Σ. Κωστής
Email: kostis@synigoros.gr
τηλ.:2131306777
Email: kp@synigoros.gr
τηλ. 2132306735 – 740

Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων
Κύριο Κωστή Χατζηδάκη
Σταδίου 29 - 105 59 Αθήνα
E – mail: ypourgos_erg@yeka.gr

Θέμα: Περιπτώσεις μη καταβολής των έκτακτων οικονομικών ενισχύσεων 2021 και Πάσχα 2022, σε συνταξιούχους, οι οποίοι φαίνεται να πληρούν τις προϋποθέσεις χορήγησής τους.

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

Ο Συνήγορος του Πολίτη δέχτηκε, σχετικά ικανό, αριθμό αναφορών που κατατέθηκαν από πολίτες οι οποίοι ζητούσαν την διαμεσολάβηση της Αρχής διαμαρτυρόμενοι για το γεγονός ότι δεν τους χορηγήθηκαν οι έκτακτες οικονομικές ενισχύσεις των ευάλωτων συνταξιούχων, του ν. 4865/2021 και του ν. 4917/2022, υποστηρίζοντας ότι πληρούσαν όλα τα προβλεπόμενα κριτήρια.

Η Αρχή παρακολούθησε προσεκτικά και εκ του σύνεγγυς, εξ αρχής, όλη τη διαδικασία θεσμοθέτησης και χορήγησης των παραπάνω οικονομικών ενισχύσεων. Ομολογουμένως, η όλη διαδικασία, επαρκώς οργανωμένη, κύλησε ομαλά και οι δικαιούχοι, στην πλειονότητά τους, εξυπηρετήθηκαν ικανοποιητικά. Ένδειξη τούτου αποτελεί και το γεγονός ότι οι υποβληθείσες στον Συνήγορο του Πολίτη αναφορές, για τα συγκεκριμένα μέτρα έκτακτων οικονομικών ενισχύσεων ευάλωτων συνταξιούχων, ήταν αισθητά μειωμένες από τις αντίστοιχες ανάλογων μέτρων στο παρελθόν.

Από την εξαντλητική έρευνα και μελέτη του συνόλου των αναφορών αυτών, τελικά, αναδείχθηκε **το πρόβλημα της μη καταβολής των ενισχύσεων σε συνταξιούχους οι οποίοι ήταν δικαιούχοι σύνταξης τους μήνες αναφοράς**, έχοντας ήδη υποβάλει σχετική αίτηση, για λόγους δε καθυστερημένης ανταπόκρισης της Διοίκησης ή και για άλλους λόγους, δεν τους είχε καταβληθεί η σύνταξη τους συγκεκριμένους μήνες.

Πρόκειται για ένα πρόβλημα το οποίο έχει ως συνέπεια αριθμός δικαιούχων των ενισχύσεων, προσώπων δηλαδή που πληρούν στην ουσία τις θεσμοθετημένες προϋποθέσεις χορήγησής τους, να αποκλείονται, εν πολλοίς αναίτια, από αυτές. Ως εκ τούτου ο Συνήγορος του Πολίτη θεωρεί ότι θα πρέπει να αναληφθεί κάθε δυνατή προσπάθεια στην κατεύθυνση της υπέρβασης και του συγκεκριμένου προβλήματος με τη σύννομη διαπεραίωση των βάσιμων αιτημάτων των συγκεκριμένων συμπολιτών μας.

Αρχικά θα θέλαμε να επισημάνουμε ότι εκπεφρασμένος λόγος χορήγησης των ενισχύσεων αποτέλεσε η στήριξη των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων των

χαμηλοσυνταξιούχων, προκειμένου να αντιμετωπίσουν τα οξυμένα το τελευταίο διάστημα οικονομικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν¹.

Προς τούτο νομοθετήθηκε, οι έκτακτες αυτές ενισχύσεις, (2021 & Πάσχα 2022), να χορηγηθούν σε όσους **λαμβάναν** συνταξιοδοτική παροχή τον Νοέμβριο 2021 και τον Μάρτιο 2022, αντίστοιχα.

Συγκεκριμένα σύμφωνα με το άρθρο 25, «**Έκτακτη οικονομική ενίσχυση των ευάλωτων συνταξιούχων κατά το έτος 2021**» του ν. 4865/2021

«1. Χορηγείται έκτακτη οικονομική ενίσχυση σε όσους κατά τον μήνα **Νοέμβριο 2021 λαμβάνουν**: (α) οριστική ή προσωρινή κύρια σύνταξη ή προκαταβολή κύριας σύνταξης, λόγω γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου, (β) προσυνταξιοδοτική παροχή, (γ) αναπηρικά επιδόματα που καταβάλλονται από τον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ), (δ) συνταξιοδοτικές παροχές της παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 4387/2016 (Α` 85).»

Επίσης σύμφωνα με το άρθρο πεντηκοστό τρίτο «**Έκτακτη οικονομική ενίσχυση των ευάλωτων συνταξιούχων - Πάσχα 2022**» του ν. 4917/2022

« 1. Χορηγείται έκτακτη οικονομική ενίσχυση σε όσους κατά τον μήνα **Μάρτιο 2022 λαμβάνουν**: α) οριστική ή προσωρινή κύρια σύνταξη ή προκαταβολή κύριας σύνταξης, λόγω γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου, β) προσυνταξιοδοτική παροχή, γ) αναπηρικά επιδόματα που καταβάλλονται από τον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.), δ) συνταξιοδοτικές παροχές της παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 4387/2016 (Α` 85).»

Για την υλοποίηση των διατάξεων αυτών και την καταβολή των δύο ενισχύσεων ακολουθήθηκε μια διαδικασία, στην κατάληξη της οποίας η ΑΑΔΕ χορηγούσε στον e – ΕΦΚΑ και στην Διεύθυνση Υποστήριξης Λειτουργιών της Γ.Γ. Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης **αρχείο** με τα στοιχεία των δικαιούχων που πληρούσαν σωρευτικά τις προϋποθέσεις του νόμου. Στην συνέχεια με την λήψη του αρχείου αυτού ο e-ΕΦΚΑ προχώρησε στην καταβολή του τελικού ποσού των ενισχύσεων².

1 Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του άρθρου 25 του ν. Ν. 4856/2021,

«Με την προτεινόμενη ρύθμιση καταβάλλεται έκτακτη Οικονομική ενίσχυση στις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες των χαμηλοσυνταξιούχων, με σκοπό την αντιμετώπιση του κύματος ανατιμήσεων και ακρίβειας που πλήττει και την ελληνική κοινωνία, λόγω της παγκόσμιας κρίσης τιμών. Ειδικότερα, η έκτακτη αυτή οικονομική Ενίσχυση αφορά όσους κατά τον μήνα Νοέμβριο 2021 λαμβάνουν οριστική ή προσωρινή σύνταξη ή προκαταβολή κύριας σύνταξης λόγω γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου, ή προσυνταξιοδοτική παροχή, αλλά και αναπηρικά επιδόματα από τον -ΕΦΚΑ, καθώς και όσους λαμβάνουν σύνταξη από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους (ΓΛΚ) βάσει της παρ. 3 του άρθρου 4 του ν.4387/2016 (Α` 85)»

Αναφερόμενη, περαιτέρω στο προς αντιμετώπιση πρόβλημα, η αιτιολογική έκθεση αναφέρει χαρακτηριστικά ότι:

« Η συνεχιζόμενη πανδημία οδήγησε σε παγκόσμια κρίση τιμών, η οποία έχει επηρεάσει και την Ελλάδα. Έχει σημειωθεί αύξηση τόσο στην τιμή της ενέργειας όσο και σε βασικά είδη πρώτης ανάγκης. Παρότι το καλάθι των βασικών προϊόντων παραμένει στη χώρα μας αναλογικά φθηνότερο σε σχέση με άλλες χώρες και η Ελλάδα έχει την τρίτη καλύτερη επίδοση στην Ευρώπη ως προς τον πληθωρισμό για τον Οκτώβριο, η αύξηση των τιμών πλήττει ιδίως τα πρόσωπα που αφορά η ρύθμιση, τα οποία γιατί ο φορολογικό έτος 2020 είχαν ετήσιο ατομικό φορολογητέο εισόδημα που δεν υπερέβαινε τις επτά χιλιάδες διακόσια (7200) ευρώ και ετήσιο οικογενειακό φορολογητέο εισόδημα που δεν υπερέβαινε τις δεκατέσσερις χιλιάδες τετρακόσια (14.400) ευρώ. Η έκτακτη οικονομική ενίσχυση θεσπίζεται ως μέσο ανακούφισης των ευάλωτων αυτών κοινωνικών ομάδων».

2 Η διαδικασία αυτή περιγράφεται αναλυτικά στις παραγράφους 6,7 & 8 του άρθρου πεντηκοστού τρίτου του ν. 4917/2022, διαδικασία που αφορά στην καταβολή της οικονομικής ενίσχυσης του Πάσχα

Στα αρχεία όμως αυτά, όπως είναι και εύλογο και κατανοητό, δεν συμπεριλαμβάνονταν ως δικαιούχοι, όσοι είχαν ήδη υποβάλλει αίτηση συνταξιοδότησης και οι αιτήσεις τους εκκρεμούσαν ή και είχαν μόλις διεκπεραιωθεί. Έτσι, αν και στις περισσότερες των περιπτώσεων οι σχετικές συνταξιοδοτικές αποφάσεις εκδόθηκαν αμέσως μετά, οι συγκεκριμένοι δικαιούχοι, αν και πληρούσαν όλες τις προϋποθέσεις, στερήθηκαν των σχετικών ενισχύσεων, οι οποίες δεν τους καταβλήθηκαν ούτε μετά την χορήγηση της σύνταξης, προφανώς με το σκεπτικό ότι τους συγκεκριμένους μήνες αναφοράς (Δεκέμβριος 2021 & Μάρτιος 2022) δεν «έλαβαν» σύνταξη.

Έτσι και σε απάντηση σχετικού, με αριθμ. πρωτ, 310484/28926/2022, εγγράφου που είχε απευθύνει ο Συνήγορος του Πολίτη στην Γενική Διεύθυνση Πληροφορικής και Επικοινωνιών του ε – ΕΦΚΑ, ερευνώντας περιπτώσεις μη καταβολής των έκτακτων ενισχύσεων 2021 και Πάσχα 2022 σε συνταξιούχους οι οποίοι φαίνονταν να πληρούν τις προϋποθέσεις χορήγησής τους, λάβαμε την απάντηση, (με το με αριθμ. πρωτ. 255088/31.5.2022 απαντητικό έγγραφο της παραπάνω Γενικής Διεύθυνσης) ότι ο λόγος που δεν καταβλήθηκε η ενίσχυση στις περιπτώσεις αυτές ήταν το γεγονός ότι

«...δεν βρέθηκαν στα αρχεία πληρωμών συντάξεων κατά τους μήνες Νοέμβριο 2021 και Μάρτιο 2022 όπως ορίζεται στους ανωτέρω νόμους, οπότε δεν συμπεριελήφθησαν στους δικαιούχους των ενισχύσεων».

Συνεπώς, σύμφωνα με τα παραπάνω, στον όρο **«λαμβάνουν»**, που προβλέπεται και στους δύο νόμους επικράτησε η στενή ερμηνεία σύμφωνα με την οποία δικαιούχοι είναι αυτοί στους οποίους πράγματι καταβλήθηκε / εκταμιεύτηκε σύνταξη / συνταξιοδοτική παροχή εντός των συγκεκριμένων μηνών αναφοράς, (και μάλιστα στην αρχή τους) **και όχι όσοι δικαιούνταν, και τελικά έλαβαν σύνταξη για τους συγκεκριμένους μήνες**

Η προσέγγιση όμως των συγκεκριμένων διατάξεων υπό αυτή την ερμηνεία οδηγεί στο λογικό παράδοξο, και εν προκειμένω τελολογικά ανακόλουθο και ασύμβατο, συνταξιούχοι που πληρούν τους ίδιους ακριβώς όρους και προϋποθέσεις να αντιμετωπίζονται διαφορετικά και άνισα, όχι για κάποιο άλλο λόγο, αλλά επειδή σε κάποιους ο ασφαλιστικός τους φορέας είχε ήδη καταβάλει την σύνταξη που είχαν ζητήσει ενώ σε κάποιους άλλους, για οποιοδήποτε λόγο, αν και δικαιούνταν την σύνταξη και είχαν υποβάλει σχετική αίτηση χορήγησης, αυτή δεν τους είχε καταβληθεί ακόμη.

Και μάλιστα, έτι επαχθέστερο, να τίθενται σε δυσμενέστερη θέση οι δεύτεροι στους οποίους, και η δικαιούμενη σύνταξη καθυστέρησε να καταβληθεί, χωρίς δική τους υπαιτιότητα, και ακριβώς εξαιτίας αυτού του λόγου έχασαν και το προβλεπόμενο στην περίπτωση τους, ποσό έκτακτης ενίσχυσης.

Ενδεικτικές είναι οι περιπτώσεις συνταξιούχων – όπως αναλυτικά αναφέρεται παρακάτω στο επισυναπτόμενο Παράρτημα³ - και μάλιστα αναπηρίας, οι οποίοι δεν έλαβαν μία από τα δύο ενισχύσεις επειδή τον μήνα αναφοράς, για κάποιο λόγο, ο οποίος σε καμία περίπτωση δεν συνδέεται με δική τους ευθύνη, δεν εκταμιεύτηκε κανονικά η σύνταξη, η οποία

2022, και είναι εν πολλοίς όμοια με την προβλεπόμενη αντίστοιχη διαδικασία των παραγράφων 6,7 & 8 του άρθρου 25 του ν. 4865/2021 που αφορά την καταβολή της οικονομικής ενίσχυσης του έτους 2021.

3 Στο παράστημα το οποίο επισυνάπτεται στην παρούσα επιστολή παρατίθενται αναλυτικά οι περιπτώσεις πολιτών που έχουν υποβάλλει αναφορά στον Συνήγορο του Πολίτη, οι οποίοι, αν και πληρούν, ουσιαστικά, όλες τις εκ του νόμου τεθείσες προϋποθέσεις, εν τούτοις εξαιρέθηκαν, θεωρούμε αδικώς, από την καταβολή των ενισχύσεων.

τους καταβλήθηκε τον επόμενο ή μεθεπόμενο μήνα, αναδρομικά. Σε μια μάλιστα εκ των περιπτώσεων συνταξιούχων λόγω θανάτου, αν και η διακοπείσα σύνταξη της καταβλήθηκε, και αναδρομικά, τον Μάρτιο 2022, εν τούτοις δεν έλαβε ποτέ την ενίσχυση του Πάσχα 2022.

Ο Συνήγορος του Πολίτη εκτιμά ότι η υλοποίηση των σχετικών διατάξεων δεν θα πρέπει να γίνει με τέτοιο τρόπο, ώστε πολίτες οι οποίοι για οιοδήποτε λόγο, ο οποίος δεν ανάγεται στην σφαίρα ευθύνης τους, ενώ πληρούν τις αντικειμενικές προϋποθέσεις, να αποκλείονται από την ενίσχυση, επειδή δεν τους καταβλήθηκε τους συγκεκριμένους μήνες αναφοράς η σύνταξη, (είτε από λάθος είτε από καθυστέρηση της Διοίκησης) – η οποία άλλωστε τελικά τους χορηγήθηκε αναδρομικά έναν - δύο μήνες αργότερα.

Η στέρηση δηλαδή των συγκεκριμένων ενισχύσεων επειδή για οποιαδήποτε λόγο δεν ήταν ενημερωμένα τα σχετικά αρχεία, παρόλο που κυρίαρχο κριτήριο θα έπρεπε να είναι η πλήρωση των ουσιαστικών προϋποθέσεων του σχετικού νομοθετικού πλαισίου, θεωρούμε ότι αποτελεί πλήρως ανεπιχειρήσιμη αντιμετώπιση μιας ιδιαίτερα ευάλωτης ομάδας πολιτών, στο βαθμό δε που εκ των υστέρων προκύπτει ότι κάποιοι ωφελούμενοι αδικώς (υπό οιαδήποτε έννοια του όρου) δεν το έλαβαν, η Διοίκηση θα πρέπει, συνταυτιζόμενη με τις βασικές παραδοχές της αρχής της χρηστής διοίκησης, να προβεί άμεσα στις ανάλογες διορθωτικές ενέργειες.

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

Αυτή την άδικη αντιμετώπιση των συγκεκριμένων συνταξιούχων θέτουμε υπόψιν σας, με την εδραία πεποίθηση ότι θα αντιμετωπιστεί, με πνεύμα κοινωνικής αλληλεγγύης, που αποτελεί άλλωστε και τον κυρίαρχο σκοπό των εφαρμοστέων διατάξεων, στο πλαίσιο των αρχών της χρηστής διοίκησης και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του ασφαλισμένου.

Το γεγονός δε ότι ο αριθμός των συγκεκριμένων περιπτώσεων που εξαιρέθηκαν, αδικώς από την καταβολή των ενισχύσεων, εκτιμάται ότι είναι μικρός, - και φυσικά πολύ μικρότερος ο αριθμός αυτών που, θεωρώντας εαυτούς αδικημένους, προσέφυγαν στον Συνήγορο του Πολίτη,- προφανώς δεν σημαίνει ότι η Πολιτεία δεν πρέπει να αντιμετωπίσει και να επιλύσει τυχόν δίκαιο αίτημά τους, το οποίο άλλωστε, ακριβώς λόγω και του μικρού αριθμού εκτιμάται ότι δεν θα έχει και αξιόλογες δημοσιονομικές επιπτώσεις.

Όσον δε αφορά τη διαδικασία που θα μπορούσε να υιοθετηθεί για τους συγκεκριμένους συμπολίτες μας, και προκειμένου να μην υπάρξει πρόσθετο διοικητικό κόστος, ο Συνήγορος του Πολίτη προτείνει η καταβολή των δικαιούμενων ενισχύσεων στα άτομα αυτά να γίνεται με ευθύνη των αρμόδιων Τοπικών Διευθύνσεων του e-ΕΦΚΑ στις οποίες υπάγονται, παράλληλα ή αμέσως μετά από την χορήγηση της σύνταξης, εάν χρειάζεται, και μετά από υποβολή σχετικής αίτησης από τον ενδιαφερόμενο.

Αναμένοντας τις απόψεις σας επί των ανωτέρω καθώς και τις τελικές σας αποφάσεις, τόσο όσον αφορά τον γενικότερο προβληματισμό και τη πρόταση του Συνηγόρου του Πολίτη, όσο και τις συγκεκριμένες υποθέσεις που παρατίθενται στο επισυναπτόμενο Παράρτημα, σας ευχαριστώ εκ των προτέρων για τη συνεργασία και παραμένουμε στη διάθεσή σας για κάθε περαιτέρω πληροφορία ή διευκρίνιση θελήσετε.

Με τιμή

Ανδρέας Ι. Ποττάκης

Συνήγορος του Πολίτη